

NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 213/2009

ze dne 18. března 2009,

kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003 a nařízení (ES) č. 1003/2005, pokud jde o tlumení a vyšetřování salmonel v reprodukčních hejnech druhu *Gallus gallus* a krůt

(Text s významem pro EHP)

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003 ze dne 17. listopadu 2003 o tlumení salmonel a některých jiných původců zoonóz vyskytujících se v potravním řetězci⁽¹⁾, a zejména na čl. 5 odst. 6 a článek 13 uvedeného nařízení,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Cílem nařízení (ES) č. 2160/2003 je zajistit, aby byla přijata vhodná a účinná opatření na zjišťování a tlumení salmonel a jiných původců zoonóz na všech úrovních produkce, zpracování a distribuce, a zejména pak na úrovni primární produkce, aby se snížil jejich výskyt a riziko, jež představují pro veřejné zdraví.

(2) Podle nařízení (ES) č. 2160/2003 se použijí zvláštní požadavky týkající se reprodukčních hejn druhu *Gallus gallus*, kdykoli některá analýza vzorků zjistí přítomnost *Salmonella enteritidis* nebo *Salmonella typhimurium* v těchto hejnech. Účelem těchto požadavků je zabránit šíření nákazy v řetězci produkce vajec a masa brojlerů, jmenovitě z chovných ptáků na jejich potomstvo. Obdobné požadavky by se měly uplatňovat u produkce krůt, aby se zabránilo přenosu nákazy v řetězci produkce krůtího masa. Nařízení (ES) č. 2160/2003 by proto mělo být odpovídajícím způsobem změněno.

(3) Nařízení Komise (ES) č. 1003/2005 ze dne 30. června 2005, kterým se provádí nařízení (ES) č. 2160/2003,

pokud jde o cíl Společenství zaměřený na snížení výskytu určitých sérotypů salmonely v reprodukčních hejnech druhu *Gallus gallus*⁽²⁾, stanoví cíl Společenství zaměřený na snížení prevalence určitých *Salmonella* spp. v reprodukčních hejnech druhu *Gallus gallus*. Kromě toho se v příloze uvedeného nařízení stanoví vyšetřovací program potřebný pro ověření, zda bylo dosaženo cíle Společenství.

(4) Podle článku 2 nařízení (ES) č. 1003/2005 by Komise měla přezkoumat cíl Společenství vzhledem k výsledkům dosaženým během prvního roku provádění vnitrostátních kontrolních programů schválených v souladu s nařízením (ES) č. 2160/2003. Rok 2007 byl prvním rokem provádění.

(5) Podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/99/ES ze dne 17. listopadu 2003 o sledování zoonóz a jejich původců⁽³⁾ členské státy předaly Komisi výsledky svých sledování za rok 2007. S ohledem na tyto výsledky se nejeví nezbytné měnit cíl Společenství.

(6) Z důvodu efektivního přidělování zdrojů by se členským státům, které splnily cíl Společenství, mělo povolit snížení počtu úředních kontrol. Nařízení (ES) č. 1003/2005 by proto mělo být odpovídajícím způsobem změněno.

(7) Přezkum vyšetřovacího programu uvedeného v příloze nařízení (ES) č. 1003/2005 ukázal na obtíže při provádění pokynů pro vzorkování a byly získány nové informace o citlivosti vyšetřovacích programů. Vyšetřovací program by proto měl být změněn.

(8) Nařízení (ES) č. 2160/2003 a (ES) č. 1003/2005 by proto měla být odpovídajícím způsobem změněna.

(1) Úř. věst. L 325, 12.12.2003, s. 1.

(2) Úř. věst. L 170, 1.7.2005, s. 12.

(3) Úř. věst. L 325, 12.12.2003, s. 31.

- (9) Opatření stanovená tímto nařízením jsou v souladu se stanoviskem Stálého výboru pro potravinový řetězec a zdraví zvířat,

druhu *Gallus gallus* nebo chovných krůt za okolností uvedených v bodě 2.

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

V části C přílohy II nařízení (ES) č. 2160/2003 se název a bod 1 nahrazují tímto:

„C. Zvláštní požadavky týkající se reprodukčních hejn druhu *Gallus gallus* a chovných krůt

1. Opatření stanovená v bodech 3 až 5 musí být přijata, pokud analýza vzorků odebraných v souladu s částí B nebo v souladu s vyšetřovacími programy uvedenými v přílohách nařízení Komise (ES) č. 1003/2005 (*) a 584/2008 (**) zjistí přítomnost *Salmonella enteritidis* nebo *Salmonella typhimurium* v reprodukčním hejnu

(*) Úř. věst. L 170, 1.7.2005, s. 12.

(**) Úř. věst. L 162, 21.6.2008, s. 3.“

Článek 2

Příloha nařízení (ES) č. 1003/2005 se nahrazuje zněním přílohy tohoto nařízení.

Článek 3

Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 2 se však použije ode dne 1. dubna 2009 a článek 1 ode dne 1. ledna 2010.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 18. března 2009.

Za Komisi
Androulla VASSILIOU
členka Komise

PŘÍLOHA

„PŘÍLOHA

Vyšetřovací program potřebný pro ověření, zda bylo dosaženo cíle Společenství, zaměřený na snížení výskytu *Salmonella enteritidis*, *Salmonella hadar*, *Salmonella infantis*, *Salmonella typhimurium* a *Salmonella virchow* v reprodukčních hejnech dospělé drůbeže *Gallus gallus*

1. RÁMEC ODBĚRU VZORKŮ

Rámece odběru vzorků se vztahuje na všechna reprodukční hejna dospělé drůbeže *Gallus gallus* tvořená nejméně 250 ptáky (dále jen „reprodukční hejna“).

2. SLEDOVÁNÍ REPRODUKČNÍCH HEJN

2.1 Místo, četnost a status odběru vzorků

Odběr vzorků u reprodukčních hejn se provede na podnět hospodářského subjektu a jako součást úřední kontroly.

2.1.1 Odběr vzorků na podnět hospodářského subjektu

Odběr vzorků se provádí každé dva týdny na místě určeném příslušným orgánem, a to výběrem z těchto dvou možností:

- a) v líhni, nebo
- b) v hospodářství.

Příslušný orgán se může rozhodnout použít jednu z možností uvedených v písmenech a) nebo b) pro celý vyšetřovací program pro všechna reprodukční hejna brojlerů a jednu z těchto možností pro reprodukční hejna nosnic. Odběr vzorků v hospodářstvích, která převážně vyvážejí násadová vejce do jiných členských států nebo s nimi obchodují, se v každém případě provádí v daném hospodářství. Stanoví takový postup, aby laboratoř provádějící vyšetření neprodleně oznámila příslušnému orgánu zjištění sérotypů salmonely podle čl. 1 odst. 1 (dále jen „daná salmonela“). Za včasné ohlášení detekce salmonely včetně sérotypu je nadále odpovědný hospodářský subjekt a laboratoř provádějící vyšetření.

Odchylně, pokud byl cíl Společenství dosažen alespoň po dva po sobě následující kalendářní roky, může být období provádění odběru vzorků v hospodářství může být na základě rozhodnutí příslušného orgánu prodlouženo na každé tři týdny. Příslušný orgán může rozhodnout o navrácení k dvoutýdennímu intervalu v případě detekce pozitivního hejna v hospodářství a/nebo v jakémkoli jiném případě, který příslušný orgán považuje za odpovídající.

2.1.2 Úřední kontrolní odběr vzorků

Aniž je dotčena část C bod 2 přílohy II nařízení (ES) č. 2160/2003, úřední odběr vzorků zahrnuje tyto postupy:

2.1.2.1 Provádí-li se odběr vzorků na podnět hospodářského subjektu v líhni:

- a) rutinní odběr vzorků každých 16 týdnů v líhni a
- b) rutinní odběr vzorků v hospodářství dvakrát během produkčního cyklu; první se provádí během čtyř týdnů po přechodu do snáškové fáze nebo snáškové jednotky a druhý ke konci snáškové fáze, nejdříve osm týdnů před koncem produkčního cyklu;
- c) odběr vzorků ke konfirmačnímu vyšetření v hospodářství, který následuje po zjištění dané salmonely z odběru vzorků v líhni.

2.1.2.2 Provádí-li se odběr vzorků na podnět hospodářského subjektu v hospodářství, provádí se rutinní odběr třikrát během produkčního cyklu:

- a) během čtyř týdnů po přechodu do snáškové fáze nebo snáškové jednotky;
- b) ke konci snáškové fáze, nejdříve osm týdnů před koncem produkčního cyklu;

- c) kdykoliv během produkce, s dostatečným časovým odstupem od vzorků uvedených pod písmeny a) a b).
- 2.1.2.3 Odchylně od bodů 2.1.2.1 a 2.1.2.2 a pokud je cíle Společenství dosaženo alespoň po dva po sobě následující kalendářní roky, může příslušný orgán nahradit rutinní odběr vzorků odběrem vzorků:

- a) v hospodářství jedenkrát kdykoli během produkčního cyklu a jednou ročně v líhni, nebo
- b) v hospodářství dvakrát kdykoli během produkčního cyklu s dostatečným časovým odstupem mezi vzorky.

Odběr vzorků na podnět provozovatele potravinářského podniku lze nahradit odběrem vzorků provedeným příslušným orgánem.

2.2 Protokol o odběru vzorků

2.2.1 Odběr vzorků v líhni

Při každém odběru vzorků se odebere alespoň jeden vzorek z každého reprodukčního hejna. Odběr vzorků by měl být proveden v den líhnutí, kdy jsou k dispozici vzorky ze všech reprodukčních hejn, a veškerý materiál ze všech dolíhni, ze kterých jsou v den odběru vzorků vylíhnutá drůbeží mláďata vybírána, by se měl rovnoměrně podílet na sadě vzorků. Pokud je v dolíhni více než 50 000 vajec z jednoho hejna, odebere se z tohoto hejna druhý vzorek.

Vzorek sestává minimálně

- a) z jednoho směsného vzorku viditelně znečištěného dna dolíhňové lísky odebraného namátkově z pěti jednotlivých dolíhňových lísek nebo míst v dolíhni tak, aby celková plocha pro odběr vzorků dosáhla nejméně 1 m²; avšak jsou-li násadová vejce z reprodukčního hejna umístěna ve více než jedné dolíhni, pak se ze všech nejvýše však pěti dolíhni odebere po jednom takovémto směsném vzorku nebo
- b) z jednoho vzorku odebraného z celkové povrchové plochy alespoň 900 cm² jedním nebo několika navlhčenými textilními tampony, odebraného bezprostředně po vybrání kuřat z celé povrchové plochy dna celkem alespoň pěti dolíhňových lísek, nebo z chmýří z pěti míst, včetně podlahy, ve všech nejvýše však pěti dolíhni s vylíhnutými vejci z hejna, přičemž se zajistí, aby se odebral alespoň jeden vzorek z každého hejna, ze kterého vejce pocházejí, nebo
- c) z 10 g prasklých vaječných skořápek odebraných celkem z 25 jednotlivých dolíhňových lísek (tj. 250 g počátečního vzorku) v nejvýše pěti dolíhni s vylíhnutými vejci z hejna, přičemž se skořápky rozdrtí, smíchají a k vyšetření se odebere podvzorek 25 g.

Postup stanovený v písmenech a), b) a c) se dodržuje u odběru vzorků na podnět hospodářského subjektu i u úředního odběru vzorků. Zahrnutí dolíhni s vejci z různých hejn není povinné, pokud jsou odebrány vzorky alespoň z 80 % vajec v ostatních dolíhni.

2.2.2 Odběr vzorků v hospodářství

2.2.2.1 Rutinní odběr vzorků na podnět hospodářského subjektu

Odběr vzorků sestává především ze vzorků trusu a zaměřuje se na zjištění 1 % prevalence v hejnu s 95 % mezi spolehlivostí. Za tím účelem se vzorky odebírají jedním z těchto způsobů:

- a) Směsné vzorky trusu složené ze samostatných vzorků čerstvého trusu, z nichž každý váží nejméně 1 g a které byly odebrány namátkově z určitého počtu míst v budově, ve které je hejno chováno, nebo, pokud má hejno volný přístup do více než jedné budovy určitého hospodářství, z každé skupiny budov v hospodářství, ve kterém je hejno chováno. Trus může být sloučen pro účely vyšetření tak, aby vznikly minimálně dva vzorky.

Počet míst, z nichž se mají odebírat jednotlivé vzorky trusu, aby bylo možno vytvořit směsný vzorek, je tento:

Počet ptáků chovaných v hejnu	Počet vzorků trusu, který se má u hejna odebrat
250–349	200
350–449	220
450–799	250
800–999	260
1 000 nebo více	300

b) Stírací tampony a/nebo vzorky prachu:

Používané stírací tampony musí mít dostatečné absorpční vlastnosti, aby nasákly vlhkost. Gázové tampony na uzavírání zkumavek jsou rovněž pro tento účel přijatelné.

Povrch stíracího tamponu se navlhčí vhodným roztokem (např. 0,8% chloridem sodným, 0,1% peptonem ve sterilní deionizované vodě, sterilní vodou nebo jakýmkoli jiným roztokem schváleným příslušným orgánem).

Vzorky se odeberou během procházení budovou použitím trasy, která zajistí získání reprezentativních vzorků za všechny části budovy nebo příslušného sektoru. Zahrnou se podestýlky a rošty, pokud jsou rošty bezpečné pro chůzi. Do odběru vzorků se zahrnou všechny jednotlivé kóje v budově. Po skončení odběru vzorků ve vybraném sektoru musí být stírací tampony opatrně přemístěny tak, aby se neuvolnil přichycený materiál.

Vzorky sestávají z

- i) pěti párů stíracích tamponů, z nichž každý představuje asi 20 % plochy budovy; tampony mohou být pro účely vyšetření sloučeny tak, aby vznikly minimálně dva vzorky, nebo
 - ii) alespoň jednoho páru stíracích tamponů představujících celý prostor budovy a doplňkového vzorku prachu, který byl odebrán z různých míst po celé budově z povrchů s viditelnou přítomností prachu. K odběru tohoto vzorku prachu z celkové povrchové plochy alespoň 900 cm² se použije jeden nebo několik navlhčených textilních tamponů.
- c) U reprodukčních hejn chovaných v klecích může vzorek sestávat z přirozeně nahromaděného trusu z trusných pásů, škrabáků nebo hlubokých trusných jímek, v závislosti na typu budovy. Odeberou se dva vzorky o hmotnosti alespoň 150 g pro samostatné vyšetřování:
- i) trusné pásy pod každou řadou klecí, které jsou pravidelně v chodu a vykládají se do šnekového dopravníku nebo na pásový dopravník,
 - ii) systém trusných jímek, ve kterém je trus pod klecemi seškrabován do hluboké jímký pod budovou,
 - iii) trusné kanály (jímký) u kaskádových klecí, kde jsou klece seřazeny terasovitě a trus padá přímo do jímký.

V budově je obvykle několik řad klecí. Směsné vzorky trusu z každé řady jsou zastoupeny v celkovém směsném vzorku. U každého hejna se odeberou dva směsné vzorky tak, jak je uvedeno v následujícím třetím až šestém pododstavci:

V systémech, kde jsou pásy nebo škrabáky, jsou tyto pásy nebo škrabáky spuštěny v den odběru vzorků před provedením odběru.

V systémech, kde jsou deflektory (shrnovače) pod klecemi a škrabáky, se odeberou směsné vzorky trusu, který se usadil na škrabáku po jeho chodu.

U kaskádových klecí, kde nejsou pásy nebo systém škrabáků, je nezbytné odebrat směsné vzorky trusu z celé hluboké jímky.

Systém trusných pásů: smíšený trus se odebírá z výstupních konců pásů.

2.2.2.2 Úřední odběr vzorků

a) Rutinní odběr vzorků se provede podle bodu 2.2.2.1.

b) Odběr vzorků ke konfirmačnímu vyšetření následující po zjištění dané salmonely z odběru vzorků v líhni se provede podle bodu 2.2.2.1. Doplňkové vzorky mohou být odebrány pro případné vyšetření na antimikrobiální látky nebo inhibitory bakteriálního růstu takto: ptáci se odeberou namátkově z každé budovy v hospodářství, obvykle do pěti ptáků na budovu, pokud orgán nepovažuje za nezbytné odebrat vzorek vyššího počtu ptáků. Před zrušením obchodních omezení, pokud zdroj nákazy není potvrzen, se provede u hejna nebo jejich potomstva antimikrobiální vyšetření nebo nové bakteriologické vyšetření na salmonely. Pokud jsou zjištěny antimikrobiální látky nebo inhibitory bakteriálního růstu, nákaza salmonelami se považuje za potvrzenou.

c) Podezřelé případy

Ve výjimečných případech, kdy má příslušný orgán důvody pro zpochybnění výsledku (falešně pozitivní nebo falešně negativní výsledky) může rozhodnout o opakování vyšetření podle písmene b).

3. VYŠETŘENÍ VZORKŮ

3.1 Příprava vzorků

3.1.1 *Dna dolhňových lísek:*

a) vložte do 1 litru pufrované peptonové vody přehřáté na pokojovou teplotu a lehce promíchejte;

b) pokračujte v kultivaci vzorku za použití metody detekce popsané v bodu 3.2.

3.1.2 *Stírací tampony a vzorky prachu:*

a) Pár(y) stíracích/gázových tamponů a vzorek prachu (textilní tampon) se opatrně vybalí, aby nedošlo k uvolnění přichyceného trusu nebo prachového materiálu, a vloží se do 225 ml pufrované peptonové vody přehřáté na pokojovou teplotu. Stírací/gázový a textilní tampon se zcela ponoří do pufrované peptonové vody, aby byl kolem vzorku dostatek volné kapaliny pro migraci salmonel ze vzorku, a proto lze v případě potřeby přidat více pufrované peptonové vody. Ze stíracích tamponů a textilního tamponu se zpracují samostatné preparáty.

b) Pokud je pět párů stíracích/gázových tamponů sloučeno do dvou vzorků, umístíte každý směsný vzorek do 225 ml pufrované peptonové vody, nebo případně do většího množství, aby byly zcela ponořeny a aby byl zajištěn dostatek volné kapaliny pro migraci salmonel ze vzorku.

c) Věřením se dosáhne úplného nasáknutí vzorku a pokračuje se v kultivaci za použití metody detekce popsané v bodě 3.2.

3.1.3 Ostatní vzorky trusu:

- a) Vzorky trusu se sloučí a důkladně smíchají a poté se odebere 25 gramů podvzorku pro kultivaci.
- b) 25gramový podvzorek se přidá do 225 ml pufrované peptonové vody přehřáté na pokojovou teplotu.
- c) Pokračuje se v kultivaci vzorku za použití metody detekce popsané v bodě 3.2.

V případě schválení norem ISO týkajících se přípravy příslušných vzorků pro detekci salmonely se normy ISO použijí a nahradí výše uvedená ustanovení o přípravě vzorků.

3.2 Metoda detekce

Detekce *Salmonella* spp. se provádí podle změny 1 normy EN/ISO 6579:2002/Amd1:2007 'Mikrobiologie potravin a krmiv – Horizontální metoda průkazu bakterií rodu *Salmonella* – změna 1: Příloha D: Průkaz bakterií rodu *Salmonella* v trusu zvířat a ve vzorcích ve stadiu prvovýroby'.

Pokud jde o vzorky ze stíracích tamponů, vzorky prachu a ostatní vzorky trusu uvedené v bodu 3.1, je možné sdílet inkubovaný obohacený roztok pufrované peptonové vody pro budoucí kultivaci. Aby to bylo možno provést, inkubujte oba vzorky v pufrované peptonové vodě obvyklým způsobem. Vezměte 1 ml inkubovaného roztoku z každého vzorku a pečlivě promíchejte, poté vezměte 0,1 ml směsi a naočkejte misky s MSRV obvyklým způsobem.

Po inkubaci se netřepe, nevíří ani jinak nepohybuje vzorky v pufrované peptonové vodě, jelikož se tím uvolňují inhibiční částice a snižuje následná izolace v MSRV.

3.3 Sérotypizace

Typizace se provede nejméně u jednoho izolátu z každého vzorku vykazujícího pozitivní reakci, a to podle systému Kaufmann-White.

4. VÝSLEDKY A PODÁVÁNÍ ZPRÁV

Reprodukční hejno se považuje za nakažené pro účely ověření, zda bylo dosaženo cíle Společenství, jestliže byla zjištěna přítomnost dané salmonely (jiné než očkovací kmeny) v jednom nebo ve více vzorcích (nebo jestliže jde o sekundární úřední potvrzení v členském státě v daných vzorcích trusu nebo vzorcích z ptačích orgánů) odebraných v hospodářství, a to i v případě, že je salmonela zjištěna pouze ve vzorku prachu. To se netýká ve výjimečných případech podezření u reprodukčních hejn, nebylo-li zjištění salmonely v hospodářství na podnět hospodářského subjektu potvrzeno úředním odběrem vzorků.

Nakažené hejno se pro statistické účely započítá pouze jednou bez ohledu na to, jak často byly salmonely zjištěny v daném hejnu během období produkce.

Zprávy obsahují:

- a) podrobný popis možností používaných u systému odběru vzorků a popřípadě typu odebíraných vzorků;
- b) počet stávajících reprodukčních hejn a vyšetřovaných hejn;
- c) výsledky vyšetření;
- d) vysvětlení výsledků, zejména pak výjimečných případů.